

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720202146
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3720202146.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov Mgr. Stanislavy Kollárovej a Mgr. Marka Anovčina v právnej veci navrhovateľa F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., J. A. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Zuzanou Tomášovou, advokátkou so sídlom v Považskej Bystrici, Železničná 90/12, a manželky navrhovateľa P. L., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., J. A. XXXX/XX, o rozvod manželstva, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 5Pc/8/2020 - 14 zo dňa 21. septembra 2020 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal rozvodu manželstva účastníkov, a ďalej rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 1 ods. 1, 2, § 18, § 19 ods. 1, 2, 3, § 23 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP. Uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že manželstvo účastníkov bolo harmonické i keď s občasnými manželskými problémami bežného charakteru, pričom žiarlivosť, na ktorú poukazujú obaja manželia, bola v manželstve od začiatku a vážnejšie sa zo strany manžela prejavila pred siedmimi rokmi (manželka chcela stráviť dovolenku s kamarátkami). Danú situáciu manželia vyriešili a naďalej žili usporiadaným manželským životom (obaja manželia tvrdili, že protistrana je starostlivá, snaživá, milá,...). Manželka sama potvrdila, čo uvádzal aj manžel v návrhu, že býva hašterivá a náladová, čo má však pôvod v starostlivosti o jej ležiacu matku a zvýšenú starostlivosť o stravu ich dcér (trpia celiakiou), ktorá skutočnosť nezakladá a ani nemôže založiť vážne narušenie citových vzťahov medzi manželmi. Hoci manžel má za to, že jeho manželka má mimomanželský pomer, toto v konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané. I keď manžel má k manželstvu toho času negatívny postoj a momentálne nebýva v spoločnej domácnosti s manželkou, táto vo výpovedi uviedla, že manželstvo by sa dalo zachrániť a s poukazom na pekné roky, ktoré spolu prežili ako manželia, by mohlo manželstvo i naďalej fungovať. Hoci navrhovateľ trval na rozvode manželstva a deklaroval, že to je to, čo teraz potrebuje, súd na základe vykonaného dokazovania nemal za preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo už nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia, nakoľko podľa názoru manželky je u manželov perspektíva obnovenia vzťahu, ktorá trvalo nevyklučuje ďalšie spolužitie účastníkov konania. Je pravdou, že medzi manželmi toho času existuje nejaký problém, resp. problémy, avšak súd má z vykonaného dokazovania za to, že rozvrat manželstva nie je nenapraviteľný a nezmeniteľný, pričom nebolo ani preukázané, že nezhody manželov by sa týkali podstatných vecí manželského spolužitia (obaja manželia poukazujú hlavne len na žiarlivosť), a preto súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že v návrhu na rozvod manželstva poukázal na dôvody, ktoré vyplývali z nezhôd už od roku 2013. Poukázal aj na skutočnosť, že

vzhľadom na jeho žiarlivosť vznikali medzi manželmi nezhody, manželia navštívili manželskú poradňu, avšak ani tieto kroky nepriniesli očakávaný efekt. Neskôr do týchto manželských problémov vstúpil podľa navrhovateľa aj manželkin mimomanželský vzťah, ktorý manželka popierala, a v súčasnej dobe vzťah medzi manželmi dospel do odcudzenia a následného podania návrhu na rozvod manželstva. Manželka sa k podanému návrhu vyjadrila tak, že priznala nezhody medzi manželmi, zo svojho pohľadu opísala, z akého dôvodu k nezhodám dochádzalo a prejavila súhlas s rozvodom manželstva. Na pojednávaní súdu prvej inštancie navrhovateľ zdôvodnil podanie návrhu a poukázal na svoje rozhodnutie, že sa už nechce s manželkou zmieriť, nechce sa zúčastniť žiadnej terapie a žiada vyhovieť návrhu. Zmenou oproti času podania návrhu navrhovateľom bola skutočnosť, že účastníci už nežijú v spoločnej domácnosti a aj vzhľadom na tento stav a tiež ochorenie navrhovateľa tento žiadal súd, aby ich manželstvo rozviedol. Manželka na pojednávaní poukázala na stav medzi účastníkmi, uviedla, že tri mesiace ju navrhovateľ ignoruje, oslovuje ju slovom „ona“, nevolá ju menom a potvrdila, že ju manžel odmieta, pričom poukázala aj na nový vzťah navrhovateľa s T. X. z O. A.. Súd na základe výsluchu účastníkov, bez doplnenia iného dokazovania a odstránenia rozporných tvrdení, návrh navrhovateľa zamietol. Navrhovateľ zásadne nesúhlasí s rozsudkom súdu prvej inštancie a dôvodmi, ktoré mali viesť súd k záveru, ku ktorému dospel. Navrhovateľ aj v odvolaní zotrval na svojich dôvodoch a dodal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nezákonné, nedôvodné a alibistické. S poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, ktoré navrhovateľ považuje za odvolacie dôvody, sa domáhal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil na nové rozhodnutie súdu prvej inštancie, prípadne napadnutý rozsudok zmenil a manželstvo účastníkov rozviedol. Z vykonaných dôkazov v konaní vyplynuli okolnosti, ktoré podľa názoru navrhovateľa jednoznačne preukazujú dôvodnosť podaného návrhu o rozvod nefunkčného a formálneho manželstva účastníkov. Navrhovateľ v čase podania návrhu a až doposiaľ tvrdí, že k svojej manželke cíti odpor a za žiadnych okolností za danej situácie, t. j. absencie pozitívneho citu a úcty k nej, nie je možné, aby manželia obnovili spolužitie a zotrvali v manželskom vzťahu. Je pravdou, že v minulosti, čo už je veľa rokov, navrhovateľ, nakoľko mal manželku rád, prejavoval možno nevhodne svoje city k nej a niekedy aj žiarlivosťou, avšak tvrdí, že, správanie manželky vyvolávalo takéto nevhodné pocity a nie vždy ich dokázal navrhovateľ spracovať a ovládať. Táto doba je už dávno preč a v súčasnosti, čo je už niekoľko rokov, navrhovateľ k manželke cíti negatívne emócie, prestal s manželkou komunikovať, intímne viac ako rok účastníci nežijú a navyše pre zlý psychický vplyv manželky na neho sa tento odsťahoval zo spoločnej domácnosti do svojho domu, ktorý získal dedením. Manželka zostala žiť v rodinnom dome, ktorý je taktiež výlučným vlastníctvom navrhovateľa a tento sa domnieva, že manželka z praktických dôvodov by súhlasila so stavom, ktorý doposiaľ existuje, ale naopak, navrhovateľ tento nefunkčný, pre neho zaťažujúci a neperspektívny vzťah chce definitívne ukončiť a na manželku zabudnúť. Už v minulom roku sa dohodol s manželkou, že požiadá o rozvod manželstva, ale vzhľadom na skutočnosť, že dcéra končila štúdium na VŠ v Brne a nechcel spôsobovať v rodine stav, ktorý by ju mohol v štúdiu rušiť, rozhodol sa návrh nepodať. Následne manželka sa mu smiala, že je zbabelý, keď návrh nepodal. Snažila sa ho aj týmto spôsobom ponižiť a vyvolať situáciu, že nie je rozhodnutý. Dcéra ukončila VŠ štúdium a navrhovateľ sa rozhodol v súčasnej dobe svoje manželstvo definitívne ukončiť, a to aj z praktických dôvodov, nakoľko potrebuje svoj rodinný dom opraviť a nechce, aby úpravy domu podliehali inštitútu BSM, pretože so svojou manželkou už nechce mať nič spoločné. Rozhodnutie súdu považuje navrhovateľ zlé a nezohľadňujúce skutočný stav veci, slobodu rozhodovania každého občana v SR a najmä skutočnosť, že manželstvo je už dávno len formálnym a neperspektívnym zväzkom dvoch ľudí, ktorí voči sebe nemajú pozitívny vzťah, ale naopak, zvyrazňujú sa ich negatívne emócie a zamietnutie návrhu má za následok zhoršenie vzťahov medzi nimi. Navrhovateľ zásadne odmieta obnovenie spolužitia s manželkou, zásadne prejavuje vôľu ukončiť manželstvo s manželkou rozvodom a za žiadnych okolností nechce zmeniť svoje stanovisko a toto považuje za konečné. S poukazom na horeuvedené skutočnosti a dôvody sa navrhovateľ domáha, aby odvolací súd preskúmal dôvody odvolania, ktoré poukazujú na rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne právne posúdil prejednávajúcu vec a následne zamietol návrh na rozvod manželstva.

3. Manželka navrhovateľa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že na základe podaného odvolania jej nezostáva nič iné, ako len súhlasiť s rozvodom, i keď s tým vnútorne nie je stotožnená a nikdy nebude, ale rešpektuje rozhodnutie navrhovateľa.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v celom rozsahu podľa § 66 Civilného mimosporového poriadku (CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného

sporového poriadku (CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je treba zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z nasledovných dôvodov:

5. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že z vykonaného dokazovania nemal za preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo už nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia, nakoľko podľa názoru manželky je u manželov perspektíva obnovenia vzťahu, ktorá trvalo nevylučuje ďalšie spolužitie účastníkov konania. Medzi manželmi toho času existuje nejaký problém, resp. problémy, avšak súd mal z vykonaného dokazovania za to, že rozvrat manželstva nie je nenapraviteľný a nezmeniteľný, pričom nebolo ani preukázané, že nezhody manželov by sa týkali podstatných vecí manželského spolužitia, keď obaja manželia poukazujú hlavne len na žiarlivosť, ktorá sa prejavila najmä pred siedmimi rokmi, čo manželia vyriešili a naďalej žili usporiadaným manželským životom. Manželka sama potvrdila, čo uvádzal aj manžel v návrhu, že býva hašterivá a náladová, čo má však pôvod v starostlivosti o jej ležiacu matku a zvýšenú starostlivosť o stravu ich dcér (trpia celiakiou), čo nezakladá a ani nemôže založiť vážne narušenie citových vzťahov medzi manželmi. Navrhovateľom tvrdený mimomanželský pomer manželky nebol žiadnym spôsobom preukázaný a napriek tomu, že manžel má k manželstvu toho času negatívny postoj a momentálne nebýva v spoločnej domácnosti s manželkou, táto vo výpovedi uviedla, že manželstvo by sa dalo zachrániť.

6. Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

7. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

8. Podľa § 23 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada.

9. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a § 19.

10. Rozvod manželstva je právnym prostriedkom, ktorým sa ruší manželstvo za života manželov. Rozvod manželstva vychádza z princípu rozvratu manželstva a stanovuje jeden všeobecný rozvodový dôvod, t. j. ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Zákon o rodine pri rozvode manželstva vyžaduje určitý kvalifikovaný rozvrat, ktorý sa posudzuje z objektívneho hľadiska, pričom sa musí jednať o vážny rozvrat manželstva. Vážnosť rozvratu sa posudzuje podľa hĺbky a dĺžky narušenia vzťahov medzi manželmi. Musí ísť o taký stav rozvratu, ktorý objektívne činí ďalšie spolužitie manželov za nemožné. Kvalifikácia rozvratu manželstva sa ďalej posudzuje podľa toho, ako sa vážny rozvrat skutočne prejavuje v plnení účelu manželstva a to z hľadiska jeho funkcií, ktoré manželstvo a ním založená rodina plní. Vážnosť rozvratu musí byť v príčinnej súvislosti s nemožnosťou plniť účel manželstva. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 18 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd má povinnosť prihliadnuť na plnenie si povinností medzi manželmi. K záveru, či vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené, môže súd dospieť len na základe starostlivého skúmania a hodnotenia príčin, ktoré k rozvratu manželstva viedli. Svoje zistenia je súd povinný uviesť v odôvodnení rozsudku. Účel ustanovenia § 23 ods. 2 Zákona o rodine nie je dosiahnutý vtedy, ak súd zisťuje len príčinu dovŕšenia rozvratu vzťahov medzi manželmi (poslednú príčinu), resp. príčinu, ktorá vzhľadom k svojej povahe najvýraznejšie charakterizuje vážnosť rozvratu manželstva (základnú príčinu). Vážny rozvrat manželstva je totiž len výnimočne následkom jednej príčiny. Zvyčajne vznik a prehĺbovanie vážneho rozvratu vzájomných vzťahov medzi manželmi vyvoláva viaceré príčiny, ktoré môžu byť objektívneho charakteru (napr. zásahy príbuzných) alebo subjektívneho charakteru, ktoré spočívajú vo vedomom konaní jedného manžela alebo oboch manželov (napr. nevera, neplnenie základných manželských povinností).

11. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s ustanovením § 23 Zákona o rodine, keď pri posudzovaní miery rozvratu medzi manželmi náležitým spôsobom neposudzoval a neprihliadol na existenciu porušenia povinností manželov podľa § 18 a § 19 Zákona o rodine. Zároveň neskúmal, či manželstvo účastníkov si plní funkciu ekonomickú, biologickú, výchovnú (hoc k dospelým deťom) a emocionálnu. Podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že manželka navrhovateľka na pojednávaní verbalizovala možnosť, že by manželstvo ešte mohlo fungovať, nemôže byť dôvodom pre zamietnutie návrhu o rozvod manželstva za situácie, keď súd za podstatný problém považoval len žiarlivosť, avšak neveru zo strany ani jedného z manželov nemal preukázanú, hoc k tomuto nevykonával žiadne ďalšie dokazovanie, pričom z výpovedí oboch manželov vyplývali konkrétne osoby, ktoré by o tom mohli mať vedomosť a o tejto okolnosti svedčiť. K otázke nevery súd nevykonával ani len dôsledný výsluch účastníkov, keď každý z nich istým spôsobom naznačil okolnosti nevery toho druhého, resp. vlastnú vedomosť o takejto tvrdenej skutočnosti, avšak pokiaľ účastníci o tom podrobnejšie nehovorili, bolo povinnosťou súdu podrobnými otázkami tieto okolnosti objasniť s poukazom na povinnosť súdu zisťovať príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a povinnosť súdu prihliadať na porušenie povinností manželov (napr. ak navrhovateľ tvrdil, že zistil a mal preukázané, že manželka mala mimomanželský pomer, tak tu absentuje výsluch navrhovateľa k tomu, kedy, ako, čo zistil, ako to mal preukázané a pod.). Skutočnosť, že manželka navrhovateľka na pojednávaní verbalizovala možnosť, že by manželstvo ešte mohlo fungovať, nemôže byť dôvodom pre zamietnutie návrhu o rozvod manželstva tiež za situácie, keď z výpovedí oboch manželov je zrejme dlhodobé a opakované porušovanie manželských povinností zo strany oboch manželov najmä pokiaľ ide o vzájomné rešpektovanie dôstojnosti manželov, keď prejavmi nerešpektovania dôstojnosti druhého manžela sú aj spôsob vzájomného oslovovania sa, neprimeraná žiarlivosť, osočovanie a agresívne vyjadrenia, pričom súd prvej inštancie tiež konštatuje, že isté problémy medzi manželmi sú, avšak tieto bez náležitého zistenia skutkového stavu presvedčivo a konkrétne nedefinuje a nekvalifikuje do tej miery, či predstavujú alebo nepredstavujú vážne narušenie a trvalý rozvrat vzťahov medzi manželmi, v nadväznosti na ktoré skutočnosti by už manželstvo nemohlo plniť svoj účel a od manželov by nebolo možné očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že manželka už nežijú v spoločnej domácnosti, dlhšiu dobu spolu nežijú intímne, ani jeden z nich sa nespráva voči druhému spôsobom s rešpektujúcim dôstojnosť druhého manžela, ich vzťah nie je harmonický a javí sa, že ani jeden z nich sa nepodieľa na vytváraní zdravého rodinného prostredia. Za tohto stavu, keď manželstvo už neplní žiadnu zo svojich funkcií a keď navrhovateľ kategoricky odmieta obnovenie manželského spoluzitia, potom možno rozvrat považovať za trvalý, pričom úlohou súdu prvej inštancie je, aby analyzoval a hodnotil všetky príčiny, ktoré vyvolali vážny rozvrat manželstva. Pretože súd prvej inštancie týmto spôsobom nepostupoval, je možné konštatovať, že nedostatočne zistil skutočný stav potrebný pre objektívne a správne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP), pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

12. Úlohou súdu prvej inštancie bude doplniť dokazovanie v naznačenom smere, a to najmä zistiť príčiny rozvratu a narušenia vzťahov medzi manželmi, a ktorý z manželov v akej miere porušil povinnosti manžela, a to predovšetkým dôslednejším výsluchom účastníkov a v prípade, že to nebude postačujúce, aj výsluchom svedkov, ktorí vyplývajú už z doterajších vyjadrení účastníkov, a následne opätovne a dôsledne posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky pre rozvod manželstva a následne rozhodnúť o návrhu navrhovateľa.

13. Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).